

11.19

ที่ สม ๐๐๓/ว ๒๐๑

คณะกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๗ มีนาคม ๒๕๕๙

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รับที่ 2375
รศ.ก. ส.อ. ๒๕๕๙
เวลา 13.24

เรื่อง ข้อเสนอแนะจากเวทีสาธารณะเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่อง การศึกษากับตาบอดสี
เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
รับที่ 1056
วันที่ 14 มี.ค. 2559
เวลา 11.15

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปผลการจัดเวทีสาธารณะฯ เรื่อง การศึกษากับตาบอดสี จำนวน ๑ หน้า
- ๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาการตาบอดสี จำนวน ๒ หน้า
- ๓. ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนกับอาการตาบอดสี จำนวน ๙ หน้า
- ๔. แบบบันทึกการตรวจคัดกรองอาการตาบอดสี พร้อมแบบเฉลยคำตอบ จำนวน ๒ หน้า
- ๕. แบบบันทึกผลการตรวจคัดกรองอาการตาบอดสีของนักเรียน จำนวน ๑ หน้า

ด้วยคณะกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดเวทีสาธารณะเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่อง การศึกษากับตาบอดสี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายให้ครูตรวจคัดกรองอาการตาบอดสีให้นักเรียนทั่วประเทศไทย ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการวางแผน การศึกษาต่อให้สอดคล้องกับสภาพการมองเห็นสีของนักเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบด้วยสมุดทดสอบ ISHIHARA's Test ชนิด ๓๘ แผ่น โดยให้นักเรียนอ่านแผ่นทดสอบ ๒๑ แผ่นแรกและมีหลักเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

- ๑.๑ กรณีนักเรียนอ่านถูกต้อง ๑๗ แผ่นหรือมากกว่า แสดงว่า การมองเห็นสีปกติ
- ๑.๒ กรณีนักเรียนอ่านถูกต้องน้อยกว่า ๑๗ แผ่น ให้ส่งไปพบจักษุแพทย์ที่

โรงพยาบาลประจำจังหวัดนั้นเพื่อวินิจฉัยต่อไป และขอให้แต่ละโรงเรียนส่งบันทึกผลการตรวจคัดกรองอาการตาบอดสีของนักเรียนให้คณะกรรมการฯ ทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) เสนอให้คณะหรือสาขาวิชาเดียวกันในสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งซึ่งไม่รับนักเรียนที่มีอาการตาบอดสีเข้าศึกษาต่อ ร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่สมัครเข้าศึกษาต่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การตรวจคัดกรองอาการตาบอดสีโดยใช้วิธีการทดสอบให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยไม่ใช้ดุลพินิจ และมีการประกาศอย่างชัดเจนและเปิดเผย เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อเด็กนักเรียน

/ อนึ่ง คณะอนุกรรมการ ...

อนึ่ง คณะอนุกรรมการฯ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน จึงขอสรุปผลการจัดเวทีสาธารณะฯ เรื่อง การศึกษากับดาบอดสี พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องมายังหน่วยงานของท่าน เพื่อพิจารณาคำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หากผลเป็นประการใด หรือมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขอความกรุณาแจ้งให้คณะอนุกรรมการฯ ทราบ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ จะประมวลความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

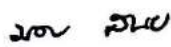
ขอแสดงความนับถือ

(นางนัตตาสุดา จันทร์तीयง)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

(รองศาสตราจารย์กำจร ตติยกวี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๑ ต.ค. ๒๕๕๙

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๗

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๖๗, โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๕๘

รายงานสรุปผลการจัดเวทีสาธารณะเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่อง “การศึกษาและตาบอดสี”

โดย คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

*****

อาการตาบอดสี ที่จริงแล้วเป็นอาการบกพร่องความสามารถในการมองเห็นสีหรือที่เรียกให้ถูกต้องคือ อาการตาพร่องสี ผู้ที่มีอาการตาพร่องสีจะมองเห็นสีไม่เหมือนคนปกติ

อุบัติการณ์ พบในผู้ชาย ๗.๕-๘.๐ % พบในผู้หญิง ๐.๕ %

ส่วนใหญ่เป็นตาพร่องสีแดงและสีเขียว (Red-Green Deficiency)

ส่วนน้อยเป็นตาพร่องสีน้ำเงิน (Blue Deficiency)

ตาพร่องสีทุกสี (Total Color Blindness) พบน้อยมากคือ พบ ๑ : ๓๓,๐๐๐

ผู้ที่มีอาการตาพร่องสีสามารถมองเห็นและดำรงชีวิตได้เหมือนคนปกติ แต่ไม่สามารถศึกษาต่อและประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถในการมองเห็นสี เช่น นักบิน ทหาร ตำรวจ แพทย์ เกษิกกร ทันตแพทย์ เทคนิคการแพทย์ วิศวกร สถาปนิก ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และคนขับรถขนส่งสาธารณะ เป็นต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาสิทธิมนุษยชนเรื่อง “การศึกษาและตาบอดสี” เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเด็กนักเรียนที่สมัครสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาหลายแห่งสามารถผ่านการสอบข้อเขียน แต่ตรวจร่างกายไม่ผ่านเกณฑ์ความสามารถในการมองเห็นสี ทำให้เกิดการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ สังคม โอกาส เวลา และกระทบกระเทือนต่อจิตใจของเด็กนักเรียนอย่างรุนแรง เนื่องจากที่ผ่านมาไม่มีการตรวจคัดกรองหาอาการตาพร่องสีในเด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมทางการศึกษาให้เด็กนักเรียนตั้งแต่แรก

นางฉัตรสุตา จันทร์ดิยง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและประธานอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เล็งเห็นความสำคัญในการตรวจคัดกรองเด็กนักเรียนที่มีอาการตาพร่องสี จึงได้จัดให้มีเวทีสาธารณะเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่อง “การศึกษาและตาบอดสี” ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษาจึงเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการตรวจคัดกรองหาเด็กนักเรียนที่มีอาการตาพร่องสีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา โดยให้ครูเป็นผู้ตรวจคัดกรองเด็กนักเรียนในโรงเรียนและใช้วิธีทดสอบแบบ ISHIIHARA's Test ชนิด ๓๘ แผ่นที่ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ.๒๐๑๐ ให้เด็กนักเรียนอ่านแบบทดสอบ ๒๑ แผ่นแรก ถ้าเด็กนักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้อง ๑๗ แผ่นหรือมากกว่า แสดงว่าไม่มีตาพร่องสี ส่วนเด็กนักเรียนที่อ่านได้น้อยกว่า ๑๗ แผ่นจะส่งไปที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด เพื่อให้จักษุแพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป เด็กนักเรียนที่มีอาการตาพร่องสีจะได้รับการแนะนำแนวทางในการศึกษาต่อที่เหมาะสมตั้งแต่เป็นๆ และถือเป็นความลับไม่ให้คนอื่นรู้ ให้รู้เฉพาะผู้ปกครองและเด็กนักเรียนเท่านั้น

ส่วนปัญหาที่สองที่จะดำเนินการต่อคือ สถาบันการศึกษาทุกแห่งที่รับเด็กนักเรียนในสาขาวิชาเดียวกัน ต้องออกเกณฑ์ในการรับนักเรียนที่มีอาการตาพร่องสีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการตรวจหาอาการตาพร่องสีที่ใช้วิธีตรวจเหมือนกัน ไม่ใช่ดุลพินิจ และมีการประกาศอย่างชัดเจนและเปิดเผย เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อเด็กนักเรียน

ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนกับอาการตาบอดสี

*****

๑. ปัญหาสิทธิมนุษยชนเรื่อง การศึกษาและตาบอดสี มีอะไรบ้าง

ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการตรวจสอบเพื่อหาเด็กนักเรียนที่มีอาการตาบอดสีตั้งแต่เริ่มแรกเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองไม่ทราบสภาพการมองเห็นสีของบุตรหลานของตนเอง ทำให้ขาดการวางแผนการศึกษาต่อในสาขาที่เหมาะสมกับสภาพการมองเห็นสี นักเรียนหลายคนมีความพยายามตั้งใจเรียนและสอบแข่งขันเพื่อเรียนในสาขาวิชาที่ตัวเองชอบ เมื่อผ่านการสอบข้อเขียนได้ด้วยความยากลำบาก แต่ไม่ผ่านการตรวจร่างกายเนื่องจากมีอาการตาบอดสีทำให้ไม่สามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อเป็นนักศึกษาในสาขาวิชานั้นได้ทำให้เกิดการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ เวลาและกระทบกระเทือนจิตใจของเด็กนักเรียนเป็นอย่างมาก

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้างต้นอย่างไร

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดประชุมหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด และเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้จัดเวทีสาธารณะเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เรื่อง การศึกษากับตาบอดสี โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเวทีสาธารณะฯ เช่น จักษุแพทย์ ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) กระทรวงสาธารณสุข (กรมการแพทย์และกรมอนามัย) กรมแพทยทหารอากาศ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สภาการพยาบาล แพทยสภา และสถาบันการศึกษาอีกหลายแห่ง เป็นต้น ได้ข้อสรุปคือ เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ตรวจคัดกรองเพื่อหาเด็กนักเรียนที่มีอาการตาบอดสีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งให้ครูตรวจโดยใช้วิธีการทดสอบด้วยสมุดทดสอบ ISHIIHARA's Test ชนิด ๓๘ แผ่น ที่ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ.๒๐๑๐ โดยให้นักเรียนอ่านแผ่นทดสอบ ๒๑ แผ่นแรก และมีหลักเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

(๑) กรณีนักเรียนอ่านถูกต้อง ๑๗ แผ่นหรือมากกว่า แสดงว่า การมองเห็นสีปกติ

(๒) กรณีนักเรียนอ่านถูกต้องน้อยกว่า ๑๗ แผ่น ให้ส่งไปพบจักษุแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดนั้นเพื่อวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้กรณีพบเด็กนักเรียนมีอาการตาบอดสี ครูจะเก็บเป็นความลับ และให้รู้เฉพาะแค่ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนผู้นั้น เพราะถือเป็นเรื่องส่วนตัว และจะแนะแนวทางการศึกษาที่เหมาะสมให้ต่อไป ทั้งนี้ แบบบันทึกผลการตรวจคัดกรองอาการตาบอดสีของนักเรียน เสนอให้ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำ

๓. ปัญหาในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของนักเรียนที่มีอาการตาบอดสี มีอะไรบ้าง

ในการรับเด็กนักเรียนที่มีอาการตาบอดสีเข้าศึกษาต่อ พบว่า หลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในสาขาและคณะเดียวกันของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งแตกต่างกัน เช่น ระบุว่าต้องไม่เป็นผู้ที่ตาบอดสี / ตาบอดสีอย่างรุนแรง / ตาบอดสีอย่างรุนแรงที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยแล้ว / ตาบอดสีที่คณะแพทย์

ตรวจและลงความเห็นแล้วถือว่าสิ้นสุด ประกอบกับไม่มีการระบุว่าจะใช้เกณฑ์การตรวจอย่างไร และใช้การตรวจด้วยวิธีใด ดังที่ปรากฏในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ คณะ/ประเภทวิชาที่มีการกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาที่มีข้อจำกัดสำหรับบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	ลักษณะของข้อจำกัด
๑.	แพทยศาสตร์	ผู้สมัครเข้าศึกษาสาขาแพทยศาสตร์จะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากโรค อาการของโรค หรือความพิการอันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา การปฏิบัติงาน และการประกอบวิชาชีพเวชกรรมดังต่อไปนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้างที่ได้รับการตรวจอย่างละเอียดแล้ว
๒.	ทันตแพทยศาสตร์	ผู้ที่ผ่านการสอบข้อเขียนจะต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์และจะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์และปราศจากโรค อาการของโรค หรือความพิการที่เป็นอุปสรรคต่อ การ ศึกษาและการประกอบวิชาชีพทันตกรรมดังนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
๓.	เภสัชศาสตร์	ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายจะต้องได้รับการทดสอบความพร้อมในการศึกษาและความพร้อมในการประกอบอาชีพในวันสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เช่นความสามารถในการแยกแยะสีและผ่านการทดสอบดังกล่าวแล้วจึงจะมีสิทธิ์เข้าศึกษา (ข้อแนะนำควรตรวจตาบอดสีก่อนสมัครฯ)
๔.	พยาบาลศาสตร์	เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชาการพยาบาลศาสตร์ซึ่งมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องฝึกให้การพยาบาลผู้รับบริการ ผู้สมัครเข้าศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์จะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากโรค อาการของโรค หรือมีความพิการอันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาดังต่อไปนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง

นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาในบางคณะ/ประเภทวิชาของแต่ละมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้กำหนดเพิ่มเติม ซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดสำหรับบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ คณะ/ประเภทวิชาที่มีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาซึ่งเป็นข้อจำกัดสำหรับบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสีของแต่ละมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่างๆ

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา	ลักษณะของข้อจำกัด
๑.	หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรังสิต	ผู้เข้าศึกษาจะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากโรคอาการของโรคดังต่อไปนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
๒.	- คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	มหาวิทยาลัยมหิดล (สาขาวิชากายอุปกรณ์ศาสตร์/สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาแพทยศาสตร์/สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์)	ไม่มีอาการตาบอดสีเพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้สีในการสร้างสรรค์ผลงาน
๓.	- คณะทันตแพทยศาสตร์ - หลักสูตรทันตแพทยศาสตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์จะต้องตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์สร้างเสริมสุขภาพโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เท่านั้น และต้องนำผลการตรวจร่างกายและตาบอดสีมาด้วยในวันสอบสัมภาษณ์
		มหาวิทยาลัยรังสิต	ผู้เข้าศึกษาจะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากโรคอาการของโรคดังต่อไปนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
๔.	- คณะเภสัชศาสตร์ - หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต - สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์จะต้องนำผลการตรวจสุขภาพและตาบอดสีมาในวันสอบสัมภาษณ์
		มหาวิทยาลัยนเรศวร	ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
		มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้างโดยได้รับการตรวจอย่างละเอียดแล้ว ผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์จะต้องนำผลการตรวจสุขภาพและตาบอดสีมาในวันสอบสัมภาษณ์

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา	ลักษณะของข้อจำกัด
		มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ผู้ที่มีความผิดปกติตาบอดสีในระดับที่แพทย์และคณะกรรมการสอบคัดเลือก เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาจะ ไม่ได้รับการพิจารณาให้เข้าศึกษา
		มหาวิทยาลัยรังสิต	ผู้เข้าศึกษาจะต้องมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงและปราศจากโรคอาการ ของโรคดังต่อไปนี้ ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
		มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ผ่านการทดสอบสุขภาพกายและไม่ ตาบอดสี
		มหาวิทยาลัยศิลปากร	ตาบอดสีที่มีระดับความรุนแรงปาน กลางเป็นต้นไป
๕.	- คณะพยาบาลศาสตร์ - คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อ การุณย์ - หลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิต	มหาวิทยาลัยบูรพา	จะต้องไม่ตาบอดสี
		มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ไม่เป็นโรค หรืออาการของโรคที่ขัดต่อระเบียบ การศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ดังต่อไปนี้...ตาบอดสี
		วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาด ไทย	มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจไม่มีประวัติเป็นโรคจิต โรคประสาทและปราศจากโรค อาการของโรคหรือมีความพิการอัน เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ดังต่อไปนี้ - ตาบอดแม้แต่ข้างเดียวหรือสายตา ไม่ปกติเมื่อรักษาโดยใช้แว่นแล้วยัง มีสายตาดำกว่า ๖/๒๔ ทั้ง ๒ ข้าง หรือตาบอดสีหรือมีความผิดปกติใน การเห็นภาพ

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา	ลักษณะของข้อจำกัด
๗.	- คณะวิศวกรรมศาสตร์ - คณะวิศวกรรมศาสตร์และ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	ผู้สมัครต้องตาไม่บอดสี
		มหาวิทยาลัยศิลปากร (สาขาวิชาปิโตรเคมีและวัสดุพอลิเมอร์/ สาขาวิชาวัสดุขั้นสูงและนาโนเทคโนโลยี/ สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร/สาขาวิชา เทคโนโลยีชีวภาพ/สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ/สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการ และโลจิสติกส์/สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี/ สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และ ระบบคอมพิวเตอร์/สาขาวิชาวิศวกรรม กระบวนการชีวภาพ)	ต้องไม่เป็นผู้พิการหรือมีโรคต่างๆ ดังนี้ ตาบอดสี
		มหาวิทยาลัยบูรพา (สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า)	ไม่ตาบอดสีขั้นรุนแรง
๘.	คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	มหาวิทยาลัยนเรศวร (หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจุล ชีววิทยา/สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การแพทย์/สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (ตรีควบโท))	ไม่เป็นผู้ที่มีความพิการอันเป็น อุปสรรคต่อการศึกษาและไม่เป็นผู้ที่ มีความบกพร่องทางการมองเห็น ได้แก่ ตาบอดสี
๙.	คณะวิทยาศาสตร์และ สังคมศาสตร์ วิทยาเขตสระแก้ว	มหาวิทยาลัยบูรพา (สาขาวิชาภูมิ สารสนเทศศาสตร์)	ต้องเป็นผู้ตาไม่บอดสี
๑๐.	- คณะวิทยาศาสตร์ - คณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี - หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ต้องไม่เป็นผู้พิการหรือมีโรคต่างๆ ดังนี้ ตาบอดสีอย่างรุนแรงทั้งสองข้าง
		มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	ผู้สมัครทุกสาขาวิชาต้องตาไม่บอด สีและไม่พิการทางร่างกาย
		มหาวิทยาลัยบูรพา (สาขาวิชาเคมี/ สาขาวิชาชีวเคมี/สาขาวิชาชีววิทยา/ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาหาร)	จะต้องไม่ตาบอดสี
		มหาวิทยาลัยพะเยา (สาขาวิชาจุล ชีววิทยา/สาขาวิชาชีวเคมี/สาขาวิชา โภชนาการและโภชนบำบัด)	ไม่เป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการ มองเห็น ได้แก่ ตาบอดสี

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา	ลักษณะของข้อจำกัด
		มหาวิทยาลัยพะเยา (สาขาเคมี/ สาขาชีววิทยา/สาขาฟิสิกส์/ สาขาวิชาอุตสาหกรรมเคมีและเทคโนโลยี วัสดุ/สาขาวิชาคณิตศาสตร์/สาขาวิชาสถิติ)	ไม่เป็นผู้ที่มีความพิการทางสายตา คือตาบอดสนิททั้งสองข้างหรือตา บอดสี
		มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าพระนครเหนือ (สาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์/สาขาวิชา คณิตศาสตร์เชิงวิทยาการคอมพิวเตอร์/ สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม/สาขาวิชา เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร/สาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางอาหาร/ สาขาวิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรมและอุปกรณ์ การแพทย์/สาขาวิชาวิทยาการ คอมพิวเตอร์/สาขาวิชา เทคโนโลยีชีวภาพ/และสาขาวิชาฟิสิกส์ วิศวกรรม)	ต้องไม่เป็นผู้ที่มีความพิการทาง สายตา (ตาบอดสี)
		มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขาวิชาอัญมณีและเครื่องประดับ)	ต้องไม่มีความผิดปกติในการ มองเห็น (ตาบอดสี)
		มหาวิทยาลัยพะเยา (สาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร/ สาขาวิชาภูมิสารสนเทศศาสตร์/สาขาวิชา เทคโนโลยีชีวภาพ)	ไม่เป็นผู้ที่มีความพิการทางสายตา คือตาบอดทั้งสองข้างและ/หรือตา บอดสี
๑๒.	คณะสาธารณสุขศาสตร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร (หลักสูตร สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต/หลักสูตร การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต/ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา อนามัยสิ่งแวดล้อม/สาขาวิชาอาชีวอนามัย และความปลอดภัย)	ตาบอดสีชนิดรุนแรงทั้งสองข้าง
		มหาวิทยาลัยบูรพา (สาขาวิชาสุข ศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย/ สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม)	ไม่เป็นโรคดังต่อไปนี้...ตาบอดสี
๑๓.	คณะวิทยาการจัดการและ สารสนเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร (หลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ ประชาสัมพันธ์/หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ)	ไม่เป็นผู้ที่มีความพิการทางสายตา คือตาบอดทั้งสองข้างหรือตาบอดสี
๑๔.	คณะโลจิสติกส์	มหาวิทยาลัยบูรพา	สายตาปกติและตาไม่บอดสี

ที่	คณะ/ประเภทวิชา	มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา	ลักษณะของข้อจำกัด
๒๖.	คณะวิทยาการจัดการและ สารสนเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร (หลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ ประชาสัมพันธ์ /หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ)	ไม่เป็นผู้ที่มีความพิการทางสายตา คือตาบอดทั้งสองข้างหรือตาบอดสี
๒๗.	คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยบูรพา	จะต้องตาไม่บอดสี

๕. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้างต้นอย่างไร

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะมีข้อเสนอแนะไปยังสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ไม่รับผู้ที่มีอาการตาบอดสีเข้าศึกษาต่อในบางคณะหรือบางสาขาวิชา ให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการรับหรือไม่รับผู้ที่มีอาการตาบอดสีเข้าศึกษาต่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน และเสนอให้มีการกำหนดเกณฑ์การตรวจและวิธีการตรวจเหมือนกัน โดยไม่ใช้ดุลพินิจ และมีการประกาศอย่างชัดเจนและเปิดเผย เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อนักเรียน อย่างไรก็ตามในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องใช้เวลา งบประมาณ และทรัพยากรบุคคลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะพยายามผลักดันต่อไป และขอความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วน

ที่มา : รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะผู้วิจัยจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หน้า ๘๘-๘๘ (ข้อมูลสืบค้น ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

วันที่ 11 มี.ค. 2559
เวลา _____
กระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สม ๐๐๐๔/ว ๒๗๖

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง สรุปลผลและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัย

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารสรุปลผลและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัย
เรื่อง “ปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี”
จำนวน ๑๑ หน้า

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดการสัมมนาเผยแพร่
ผลงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี”
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์และผลักดันการศึกษาวิจัยสู่การปฏิบัติ รวมทั้ง
ร่วมกันพัฒนาการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
จึงขอส่งสรุปลผลและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักวิจัยและวิชาการ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๙๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๖๙

สรุปผลการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัย
เรื่อง “ปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลที่มีอาการตาบอดสี”
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยคณะอนุกรรมการด้านสิทธิของผู้สูงอายุ ผู้พิการ บุคคลหลากหลายทางเพศ และการสาธารณสุข ได้รับเรื่องราวเรียนจากบุคคลที่มีอาการตาบอดสีและ/หรือสมาชิกในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการเลือกปฏิบัติซึ่งปัญหาเกิดจากการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจที่ขาดความรู้และความเข้าใจที่มีต่อบุคคลที่มีอาการตาบอดสีของหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจทางปกครอง รวมทั้งผู้ที่มีอาการตาบอดสียังไม่รู้ถึงข้อจำกัดทางกายภาพของตนเอง สำนักงาน กสม. จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อให้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการปฏิบัติต่อบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสีให้ได้รับการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่จะไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งเพื่อให้บุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสีได้เข้าใจข้อจำกัดของตนและสามารถวางแผนการจัดการชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม ตลอดจน เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปเผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับประชาชนโดยทั่วไปและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๑. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการสัมมนา

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลที่มีอาการตาบอดสี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาสภาพปัญหาและข้อจำกัดของบุคคลที่มีอาการตาบอดสีในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวัน (๒) ศึกษาหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชนและแนวความคิดเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของบุคคลที่มีอาการตาบอดสี (๓) ศึกษาและวิเคราะห์กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดหรือข้อสงวนสำหรับบุคคลที่มีอาการตาบอดสี ในมิติการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวันในประเทศไทยและเปรียบเทียบกับต่างประเทศ รวมทั้ง ประสบการณ์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของต่างประเทศ และ (๔) ศึกษาทางเลือก ข้อเสนอแนะ หรือข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และ/หรือกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีอาการตาบอดสี โดยมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัย เมื่อดำเนินการศึกษาวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำผลการวิจัยมาจัดโครงการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒. ผลการศึกษาวิจัย

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิดและไม่สามารถแบ่งแยกได้ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิต ซึ่งสิทธิมนุษยชนเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน ปัญหาการเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน เฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีอาการตาบอดสีนั้น แม้มีสิทธิที่จะได้รับการรับรองคุ้มครองตามกฎหมาย แต่ก็ยังพบว่าใน

การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีทั้งกฎหมาย ระเบียบ หรือกฎเกณฑ์จำนวนมากที่มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีอาการตาบอดสี

อาการตาบอดสีคืออาการที่ตาของบุคคลนั้นแปรสภาพหรือแปรผลสีที่เห็นผิดไปจากปกติ ในปัจจุบันคาดว่าในประเทศไทยมีผู้มีอาการตาบอดสีประมาณร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ ๖ - ๗ ล้านคน โดยจากร้อยละ ๑๐ นี้ จะแบ่งเป็นชายประมาณร้อยละ ๘ และหญิงประมาณร้อยละ ๒ อาการตาบอดสีเป็นได้ทั้งโดยกรรมพันธุ์และเป็นในภายหลัง คนไทยที่มีอาการตาบอดสีส่วนใหญ่จะเป็นมาตั้งแต่เกิด ปัจจุบันในประเทศไทย ภาวะอาการตาบอดสีเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต เพราะถูกใช้เป็นเงื่อนไขในการกีดกันในด้านต่างๆ ในสังคม ทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน การศึกษา และการประกอบอาชีพ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การเลือกปฏิบัติสามารถทำได้ แต่ต้องเป็นธรรม เหมาะสม และได้สัดส่วนกับความจำเป็น การศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาว่าการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีอาการตาบอดสีมีความเป็นธรรมหรือไม่

ในการศึกษาวิจัยมีการศึกษาเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอาการตาบอดสีของต่างประเทศ ประกอบด้วย สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสวีเดน ทั้งแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อหาข้อเสนอแนะทางเลือกในการแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะปัญหาการขอใบอนุญาตขับขี่ การศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการใช้ชีวิตและการแก้ปัญหาของผู้ที่มีอาการตาบอดสีในต่างประเทศโดยมีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย องค์ความรู้และวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับอาการตาบอดสี แนวคิดสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคในสังคม ความเป็นธรรมในสังคม และการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มีการเก็บข้อมูลโดยใช้การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๖ คน มีการสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน ๒ ครั้ง และการจัดเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง โดยประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

(๑) ได้เข้าใจถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดของบุคคลที่มีอาการตาบอดสีแต่ละชนิดและ/หรือแต่ละประเภทที่มีข้อจำกัดและอาจถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากสังคม เช่น การทดสอบอาการตาบอดสีโดยไม่ได้แบ่งแยกระดับความรุนแรงของอาการ แต่ทดสอบแบบเหมารวม ทำให้พบว่าเมื่อมีอาการตาบอดสีก็จะถูกตัดสินโทษในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยทันที ทั้งที่อาการตาบอดสีอาจจะไม่ได้เป็นอุปสรรคที่เป็นสาระสำคัญในเรื่องนั้น เช่น การเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านธุรการ ซึ่งการมีอาการตาบอดสีไม่เป็นข้อจำกัดต่อสาระสำคัญของงาน

(๒) ได้เข้าใจถึงข้อจำกัดของระเบียบ กฎเกณฑ์ และมาตรการทางกฎหมายที่มีการจำกัดสิทธิหรือตั้งข้อสงวนต่อผู้ที่มีอาการตาบอดสีในการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งแนวคิดหรือแนวปฏิบัติในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคัดเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่มีอาการตาบอดสี เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสวีเดน ไม่มีข้อห้ามผู้ตาบอดสีไม่ให้ขับรถ รวมทั้งให้สามารถมีใบอนุญาตขับขี่ได้ตามปกติ

(๓) ได้แนวทางหรือรูปแบบในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสีในการใช้ชีวิตประจำวัน การศึกษา และการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีสาระที่สำคัญ ดังนี้

(๑) บุคคลที่มีอาการตาบอดสีพบปัญหาและข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวันที่สำคัญ คือ การขอรับใบอนุญาตขับขี่และการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน (บางสาขา) วิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ นอกจากนี้ ผู้มีตาบอดสียังไม่สามารถเข้าศึกษาในโรงเรียนทหารและตำรวจ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายสิบ ฯลฯ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาว่าต้องไม่เป็นผู้ที่มีอาการ

ตาบอดสี รวมทั้ง การไม่รับผู้มีอาการตาบอดสีเข้ารับราชการทหาร ตำรวจไม่ว่าจะในตำแหน่งใด (ซึ่งรวมทั้งสายงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาการตาบอดสีหรือความพิการ) และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทางวิทยาศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์สุขภาพ

(๒) ตามหลักการสิทธิมนุษยชนและแนวคิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ถือว่าบุคคลที่มีอาการตาบอดสีถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เรื่องที่สำคัญที่สุด คือ การขอใบอนุญาตขับขี่ที่มีกรณีฟ้องศาลปกครองเพื่อขอให้กรมการขนส่งทางบกยกเลิกการทดสอบตาบอดสี ผู้ที่มีอาการตาบอดสีไม่ใช่ผู้พิการ แม้ไม่มีตราสารระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชนห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่มีอาการตาบอดสี แต่มีแนวคิดว่าด้วยการห้ามการเลือกปฏิบัติระบุอยู่ในอนุสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งตามความในอนุสัญญาทั้งสองฉบับจะมีความหมายรวมถึงผู้ที่มีอาการตาบอดสีด้วย รวมทั้งยังมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ ที่กำหนดไม่ให้แบ่งแยกบุคคลโดยเหตุแห่งความแตกต่าง และแม้ให้การเลือกปฏิบัติสามารถกระทำได้ แต่การเลือกปฏิบัตินั้นต้องมีเหตุผลที่หนักแน่นและเป็นธรรม จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการไม่ออกใบอนุญาตขับขี่ให้กับผู้ที่มีอาการตาบอดสีทุกคนเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

(๓) จากการศึกษาและวิเคราะห์กฎระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดหรือข้อสงวนสำหรับบุคคลที่มีอาการตาบอดสีในมิติการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ายังมีการเลือกปฏิบัติทั้งการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การไม่ให้ผู้ที่มีอาการตาบอดสีเข้าศึกษาต่อในด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ฯลฯ อาจมีเหตุผลที่พอรับฟังได้ เพราะความผิดพลาดจากการทำหน้าที่อาจสร้างผลกระทบอย่างมากต่อชีวิตของบุคคลอื่น แต่การห้ามเข้าศึกษาในสาขาอื่น อาจมีเหตุผลที่ไม่เพียงพอ เพราะผู้ที่มีอาการตาบอดสียังมองเห็นสิ่งต่างๆ เป็นปกติเหมือนคนทั่วไป เพียงแต่เห็นสีเพี้ยนไปจากปกติ การจำกัดไม่ให้เข้าเรียนหรือแม้แต่การทำงานจึงน่าจะทำได้ แต่ควรระบุคุณสมบัติเป็นข้อจำกัดต่อเมื่ออาการตาบอดสีเป็นอุปสรรคต่อการเรียนในสาขานั้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยระบุเหตุผลให้ชัดเจนที่ไม่สามารถอนุญาตให้เข้าเรียนได้เพราะเหตุใด ซึ่งควรเปรียบเทียบกับวิทยาการความก้าวหน้าสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งบริบทแนวปฏิบัติใหม่ๆ ในต่างประเทศ

นอกจากนี้ การทดสอบอาการตาบอดสีโดยไม่ได้แยกระดับความรุนแรงของอาการทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมที่เกิดจากการตั้งข้อจำกัดหรือข้อสงวนที่มากเกินไปจนเกินความจำเป็น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีอาการตาบอดสีโดยส่วนใหญ่จะเป็นมาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งเด็กที่มีอาการตาบอดสีมักจะไม่ว่าตนเองมีอาการตาบอดสี เพราะไม่มีการตรวจวัดตาบอดสีตั้งแต่เด็ก ดังนั้น รัฐจึงควรกำหนดเป็นนโยบายให้มีการตรวจภาวะตาบอดสีตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เด็กได้วางแผนอนาคตทางการศึกษาหรือการดำเนินชีวิตของตนเองที่สะท้อนความเข้าใจและเหมาะสมกับข้อจำกัดทางกายภาพของตนเอง นอกจากนี้ การทดสอบอาการตาบอดสีด้วยการอ่านแผ่นภาพ (Ishihara Chart) มักจะสามารถแยกคนที่มีอาการตาบอดสีออกจากคนที่ไม่มีอาการตาบอดสีได้ แต่ไม่สามารถแยกระดับความรุนแรงของอาการตาบอดสี จึงทำให้การคัดแยกแบบนี้เกิดการรอนสิทธิผู้ที่มีอาการตาบอดสีแบบไม่รุนแรงหรือผู้ที่มีอาการตาบอดสีแต่สามารถเข้าใจสีได้ไปด้วย

ตลอดจนกรณีที่กรมการขนส่งทางบกไม่ออกใบอนุญาตขับขี่ให้กับผู้ที่มีอาการตาบอดสีซึ่งจากการศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ สถิติที่สามารถรวบรวมได้อย่างชัดเจนมาจากกลุ่มเมาแล้วขับหรือขับรถเร็วเกินกำหนดและอื่นๆ แต่ในกลุ่มเฉพาะ เช่น ผู้ที่มีอาการตาบอดสี สถิติทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุอย่างมีนัยสำคัญ หลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฯลฯ มีการยกเลิกให้การทดสอบอาการตาบอดสีเป็น

เงื่อนไขในการออกหรือไม่ออกใบอนุญาตขับขี่ อย่างไรก็ตาม หลายประเทศก็ได้มีการปรับป้ายหรือเครื่องหมายจราจรที่เอื้อให้ผู้มีอาการตาบอดสีเข้าใจและสามารถขับขี่ได้อย่างปลอดภัยทั้งต่อตัวผู้ที่มีอาการตาบอดสีเอง และผู้ใช้รถใช้ถนนอื่น เช่น ในสวีเดนจะให้มีสัญลักษณ์ประกอบอยู่ในสัญญาณไฟจราจรซึ่งมีรูปร่าง/รูปทรงที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีการปรับสีให้มีความแตกต่างกันชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ที่มีอาการตาบอดสีสามารถเข้าใจสัญญาณไฟจราจรได้ การศึกษาวิจัยจึงเสนอให้กรมการขนส่งทางบกทบทวนเกณฑ์การทดสอบเพื่อขอใบอนุญาตขับขี่ที่เข้มงวดเกินความจำเป็น ควรปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และกฎหมายใหม่ที่มีลักษณะเป็นการคุ้มครองสิทธิและต้องไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งควรจะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือแนวทางของต่างประเทศที่สอดคล้องกับความรู้ทางการแพทย์และวิทยาการที่มีความเป็นปัจจุบัน

การศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้เด็กในวัยเรียนทุกคนต้องได้รับการตรวจภาวะตาบอดสี เพื่อจะได้นำไปวางแผนการศึกษาต่อและวางแผนอาชีพในอนาคตของตนเอง รวมทั้งการทดสอบนั้นควรสามารถแบ่งระดับของอาการตาบอดสีตามเทคนิคทางการแพทย์ เพื่อให้รู้ว่าความรุนแรงนั้นอยู่ระดับใดและมีความสามารถจะทำอะไรได้บ้าง เช่น ความสามารถในการขับขี่รถ การเข้าเรียนในโรงเรียน ตำรวจ ทหาร ฯลฯ ซึ่งหากมีอาการตาบอดสีเพียงเล็กน้อยหรือปานกลางก็ควรต้องถูกจำกัดสิทธิให้น้อยที่สุดด้วย

(๒) ให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสถาบันการศึกษาของทหาร ตำรวจ ทบพ ทน คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ในการสมัครเข้าศึกษาต่อ โดยให้จำกัดเฉพาะสาขาวิชาที่อาการตาบอดสีเป็นอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญเท่านั้น ตลอดจนควรระบุเหตุผลความจำเป็นอย่างชัดเจน

(๓) ให้กระทรวงแรงงานมีการคุ้มครองการถูกเลือกปฏิบัติจากการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม กรณีมีการกำหนดการทดสอบสีในบางตำแหน่งงานที่อาการตาบอดสีไม่ถือสาระสำคัญของงาน

(๔) กรมการขนส่งทางบกต้องขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านจักษุแพทย์ว่าอาการตาบอดสีในระดับใดที่สามารถขับขี่ได้และอาการระดับใดขับขี่ไม่ได้ กรมการขนส่งทางบกควรทบทวนหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตขับขี่ที่ต้องไม่กระทบต่อสวัสดิภาพของคนในสังคมและไม่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น แต่ก็ต้องไม่เป็นการจำกัดสิทธิหรือเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่มีอาการตาบอดสีมากเกินไป

(๕) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรผลักดันหรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมซึ่งครอบคลุมถึงผู้ที่มีอาการตาบอดสีด้วย โดยต้องเป็นกฎหมายที่เข้าใจง่ายและคุ้มครองและรับรองสิทธิของกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกละเมิด

๓. การอภิปราย หัวข้อ “ทางเลือก ข้อเสนอแนะ หรือข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ และ/หรือกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีอาการตาบอดสี”

๓.๑ นายเกรียงไกร รอดคง ผู้แทนกรมการขนส่งทางบก

กรมการขนส่งทางบกไม่ได้ละเลยกับประเด็นนี้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดกรณีการฟ้องต่อศาลปกครอง แต่ด้วยเงื่อนไขการฟ้องไม่ครบถ้วน ทำให้ศาลไม่ได้ตัดสินคดีนี้ หากศาลตัดสินว่าเป็นการละเมิดทางปกครอง กรมการขนส่งทางบกสามารถยกเลิกการทดสอบตาบอดสีในทันที กรมการขนส่งทางบกถูกกล่าวหาว่าตลอดที่มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีอาการตาบอดสี แต่ก็มีมีการปรับปรุงกฎเกณฑ์มาโดยตลอด เช่นก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการตรวจสอบสมรรถภาพทางร่างกายอย่างเข้มงวด จะไม่อนุญาตให้คนตาบอดสีขับรถเลย แต่พอปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ก็มีการแก้ไขเป็นการทดสอบการเห็นสี สำหรับการขอรับใบอนุญาตขับขี่รถส่วนบุคคล

โดยการใช้เครื่องแสดงไฟในการทดสอบตาบอดสีที่แสดงสีไฟเช่นเดียวกับไฟสัญญาณของกรมทางหลวง กรมการขนส่งทางบกพัฒนาเครื่องมือเพื่อทดสอบการเห็นสีโดยไม่ได้ต้องพิจารณาว่าคนตาบอดสีเห็นสีเป็นอย่างไร แต่มุ่งไปที่เข้าใจสีที่แสดงหรือไม่ หากยังไม่มีการแก้ไขกฎหมายให้แตกต่างจากนี้หรือมีความเห็นที่ชัดเจนจากราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย ทุกฝ่ายก็ควรต้องโน้มน้าวหรือปรับตัวเข้าหากฎเกณฑ์นี้ ปัจจุบัน กรมการขนส่งทางบกกำลังพัฒนาเครื่องมือในการตรวจสอบสมรรถภาพทางร่างกายใหม่เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การตรวจสอบสายตาทางกว้างและทางลึก การทดสอบสำหรับคนที่มีตาข้างเดียว กรมการขนส่งทางบกอยากให้ประชาชนทุกคนได้รับใบอนุญาตขับขี่ ให้ทุกคนที่ขับรถเป็นขับรถอย่างรู้กฎระเบียบ มีมารยาท และขับรถอย่างปลอดภัย รวมทั้ง ขอให้สำนักงาน กสม. หรือผู้วิจัยส่งงานวิจัยนี้ไปที่กรมการขนส่งทางบก เพื่อให้กรมฯ ได้นำไปพิจารณาดำเนินการต่ออย่างเหมาะสม

เฉพาะประเด็นของกลุ่มผู้มีอาการตาบอดสี กรมการขนส่งทางบกมีความประสงค์ให้แพทย์โดยราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ตัดสินใจว่าแคไหนและอย่างไรจึงจะมีปัญหาในการขับขี่ การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ในภาพรวมจะไม่ง่าย สำหรับการพิจารณาเป็นรายบุคคลต้องพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจ รวมทั้งต้องพิจารณาเรื่องข้อจำกัดของจำนวนและภารกิจที่ค่อนข้างมากของบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งกระบวนการขอใบอนุญาตขับขี่ก็ต้องมีกระบวนการในการทดสอบและต้องใช้เวลา แพทย์จึงต้องเป็นผู้ช่วยในเรื่องนี้ แม้จะไม่มีสถิติที่บ่งบอกว่าคนตาบอดสีทำให้เกิดอุบัติเหตุตายน้อยแค่ไหน แต่ไม่ควรมีใครสูญเสียแม้แต่คนเดียว หากมีหลักเกณฑ์ที่รับรองความปลอดภัยได้ ความเข้มงวดก็ยังจำเป็นต้องมีอยู่และการเปลี่ยนแปลงต้องทำด้วยความรอบคอบ โดยส่วนตัวเชื่อว่าทุกอย่างสอนกันได้ แม้กระทั่งเรื่องการเห็นสี การจัดวางสัญญาณไฟจราจรจะเหมือนกันหมด คือ แดงอยู่ข้างบน เหลือง และเขียว แบบบนวนอนก็จัดวางเป็นแดง เหลือง และเขียว แยกให้เห็นเป็นดวง แต่ในการทดสอบจะไม่ได้เรียงลำดับตามสัญญาณไฟตามที่กล่าว เพราะถ้าเรียงแบบนั้นก็ไม่ต้องสอบ กรมการขนส่งทางบกได้รับรางวัลหน่วยงานราชการดีเยี่ยมมา ๑๐ ปี ติดต่อกัน กรมฯ กำลังทำการศึกษาวางยังจำเป็นต้องวัดตาบอดสีหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะช่วยพัฒนาหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตขับขี่ในอนาคตต่อไป อย่างไรก็ตาม ระบบราชการมีขั้นตอน ขอให้ผู้เกี่ยวข้องนำเสนอข้อมูลและแนวคิดให้กับกรมฯ ว่าหากมีความบกพร่องเล็กน้อยน่าจะขอใบอนุญาตขับขี่ได้หรือการเพิ่มสัญลักษณ์เข้าที่สัญญาณไฟจราจร เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ต่อไป

๓.๒ นายวรการ สุนทรานุรักษ์ ผู้แทนกลุ่มเรียกร้องสิทธิของคนตาบอดสี

เห็นด้วยกับเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย แต่ควรมีเกณฑ์อื่นในการวัดหรือไม่ สถิติอุบัติเหตุจากผู้มีอาการตาบอดสี ไม่ว่าในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ยังมีข้อบ่งชี้ความไม่ปลอดภัยน้อยมาก เมื่อเทียบกับเหตุอื่น เช่น เมาแล้วขับ ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุแห่งความไม่ปลอดภัยของการขับขี่ที่ชัดเจนกว่า เห็นด้วยกับการต้องให้มีใบรับรองจากแพทย์ ซึ่งอาจจะให้จักษุแพทย์พิจารณาว่าบุคคลนี้มีข้อจำกัดในการขับรถอันเนื่องมาจากตาบอดสีหรือไม่ ในหลายประเทศมีการยกเลิกการใช้การทดสอบตาบอดสีเป็นเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตขับขี่ตลอดจน มีการปรับโครงสร้างสัญญาณจราจรใหม่เพื่อให้ผู้ที่มีอาการตาบอดสีสามารถขับขี่และเข้าใจสัญญาณจราจรได้โดยไม่รู้สึกลำบาก เช่น สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกากำหนดว่าต้องมีการวางสัญญาณไฟให้ตรงตามตำแหน่งตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้ผู้ที่มีอาการตาบอดสีเข้าใจสัญญาณจากตำแหน่งของไฟโดยไม่ต้องเข้าใจสี ส่วนประเทศอื่นในสหภาพยุโรปก็ดำเนินการให้มีการปรับสีให้โทนสีแตกต่างกันอย่างชัดเจนเพื่อทำให้ผู้ที่มีอาการตาบอดสีเข้าใจสัญญาณไฟได้ง่ายขึ้นและไม่สับสน นอกจากนี้ ในบางพื้นที่ของแคนาดาก็มีการเปลี่ยนเพิ่มสีฟ้า/น้ำเงินเข้ามาแทนสีเหลือง เพื่อให้คนตาบอดสีเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้ง ทุกประเทศที่มี

การยกเลิกการทดสอบตาบอดสี จะมีการเพิ่มสัญลักษณ์ในสัญญาณไฟ เพื่อให้เข้าใจจากสัญลักษณ์ได้โดยไม่ต้องเข้าใจสี

นอกจากเรื่องใบอนุญาตขับขี่ การใช้ชีวิตในวัยเด็กหรือวัยเรียนของผู้มีอาการตาบอดสีก็จะมีปัญหาด้วย เพราะเด็กตาบอดสีมักจะเข้าใจสีหรือสับสนสี ทำให้ถูกล้อเลียนจากเพื่อน แม้ครูก็มักไม่เข้าใจธรรมชาติของคนที่มีอาการตาบอดสี แม้จะเป็นผู้มีอาการตาบอดสีและผ่านเรื่องเหล่านี้มา แต่ส่วนตัวก็ไม่ได้สนใจอะไรจนมีเหตุการณ์สำคัญ คือ ไปสอบนักเรียนนายสิบตำรวจราชการและได้ผ่านในรอบแรกเป็น ๑ ใน ๔๐ คน เมื่อต้องตรวจสุขภาพจึงเพิ่งรู้ว่าตนเองตาบอดสีและถูกตัดสิทธิ์ จึงสร้างเพจตาบอดสี (Facebook Fanpage) ขึ้นมาเพื่อให้เป็นช่องทางในการรวบรวมปัญหาและความคิดเห็นของกลุ่มผู้ที่มีอาการตาบอดสี โดยส่วนตัวตาบอดสีกระทบกับชีวิตบ้าง แต่ไม่มาก อยากฝากผู้เกี่ยวข้องว่าอยากให้เปลี่ยนการเรียกจากคำว่า “ตาบอดสี” เป็น “การบกพร่องในการมองเห็นสี” โดยส่วนตัวบอดสีได้ถูกต้องทั้งหมด แต่อ่านแผ่นภาพ (Ishihara Chart) ไม่ได้ จึงเสนอขอให้มีการแยกและทดสอบอย่างละเอียดว่าผู้ที่มีอาการตาบอดสีแต่ละคนบอดสีอะไรและจำแนกสีได้มากน้อยขนาดไหน ถ้าหน่วยงานใดปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานและเรียนต่อก็ขอให้ระบุเหตุผลอย่างชัดเจนด้วยว่าจะไม่รับผู้ที่มีอาการตาบอดสีรุนแรงในขั้นใด/ระดับใด ขนาดไหน และเพราะเหตุใดถึงเข้าทำงานหรือเรียนในที่นั้นหรือสาขานั้นไม่ได้

๓.๓ นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในฐานะที่เป็นทั้งอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จักษุแพทย์ และทำงานด้านการรณรงค์ลดอุบัติเหตุ จึงดูเหมาะสมกับเรื่องนี้อย่างยิ่งที่จะอภิปราย หัวข้อ “ทางเลือก ข้อเสนอแนะ หรือข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและ/หรือกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลผู้ที่มีอาการตาบอดสี” จากสถิติเท่าที่มีการบันทึกยังไม่เคยพบรายงานว่าตาบอดสีทำให้เกิดอุบัติเหตุหรือเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุโดยตรง ไม่ว่าจะทางรถ เรือ เครื่องบิน หรือรถไฟอย่างมีนัยสำคัญ แต่ระเบียบกฎหมายที่มีอยู่ก็เป็นไปในลักษณะทำตามกันมา ซึ่งจำเป็นต้องมีการทบทวน ขณะนี้กรมการขนส่งทางบกอนุญาตให้ผู้พิการขาขาดสองข้างขับรถได้และสามารถมีใบอนุญาตขับขี่ได้ แม้จะมีความเป็นผู้พิการอย่างชัดเจนก็ตาม แต่กลับห้ามผู้มีอาการตาบอดสีซึ่งไม่ใช่ผู้พิการขับรถ จากประสบการณ์และความรู้ส่วนตัวทั้งหมดขอฟันธงว่าผู้มีอาการตาบอดสีขับรถได้ เหตุผลที่มีอยู่อย่างเดียวในการห้าม ก็คือ “เค้าวากันมา” ซึ่งเหตุผลบางประการเช่นนี้ทำลายหลักการสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาค ในปัจจุบันยังไม่มีมีการบันทึกสถิติหรือมีการศึกษาวิจัยอย่างชัดเจนว่าจำนวนอุบัติเหตุเกิดจากผู้ที่มีอาการตาบอดสีหรือไม่ เรื่องตาบอดสียังมีรายละเอียดที่ต้องทำความเข้าใจอีกมาก โดยหลักการอาการตาบอดสี คือ การไม่สามารถแยกบางสีจากบางสีได้ เพราะฉะนั้นเวลาอ่านแผ่นภาพ (Ishihara Chart) คนตาบอดสีจึงอ่านไม่ได้ แต่ในการขับรถ ไม่เคยมีการเอาสีมาปนกัน เพราะสัญญาณไฟสีแดงจะอยู่ข้างบน ถ้าเห็นไฟขึ้นที่ข้างบน ก็ต้องหยุด ไม่ว่าจะเห็นเป็นสีแดงหรือไม่ก็ตาม เมื่อผู้กำหนดเกณฑ์คิดว่าผู้มีอาการตาบอดสีแยกสีไม่ออก ก็เลยห้ามคนตาบอดสีขับรถ เพราะฉะนั้นโดยส่วนตัวจึงมั่นใจว่าคนตาบอดสีสามารถขับรถได้ ในความเป็นจริง ยังมีสาเหตุหรืออาการอีกเยอะที่กรมการขนส่งทางบกควรห้ามมิให้บุคคลมาขับรถ แต่กลับไม่ห้าม ทั้งที่เป็นอันตรายมากกว่า และมีข้อมูลและสถิติชีวิตได้ถึงระดับความอันตรายแห่งเหตุมากกว่า ซึ่งมีอาการหนักกว่าตาบอดสี เช่น ลมบ้าหมู โรคจิตประสาท ฯลฯ ในฐานะอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อมีการเลือกปฏิบัติก็ต้องออกมาชี้ว่าประเด็นนี้/เรื่องนี้จะเป็นการเลือกปฏิบัติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่ในการติดตาม (monitor) สังคม ไม่ใช่การสืบสวนสอบสวน (investigate) กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงไม่ได้ตัดสินถูกผิด แต่เป็นการแค่ชี้ว่า เรื่องนี้หากพิจารณาตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในบริบทของประเทศไทยและต่างประเทศ ประกอบกับองค์ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ น่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติ

สำนักงาน กสม. ต้องเสนอผลงานวิจัยเรื่องนี้ให้กรรมการขนส่งทางบกพิจารณาและเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐที่มีหน้าที่ในการชี้แจงและนำไปปฏิบัติหากเห็นด้วยกับการศึกษาวิจัย หากจะห้ามไม่ให้คนตาบอดสี่ขั้บรด ก็ต้องมีข้อพิสูจน์ว่าห้ามเพราะอะไร หากอนุญาตให้คนตาบอดสี่ขั้บรดจะทำให้เกิดปัญหาอะไร เพราะการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/กฎเกณฑ์ หน่วยงานรัฐก็ต้องการข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังต้องเสนอผลงานวิจัยนี้ให้กับกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขเพื่อเตรียมให้เด็กได้เข้าใจข้อจำกัดของตนเองทั้งในการศึกษาและอาชีพในอนาคต เช่น บางคนต้องการเป็นนักบิน เตรียมตัวอย่างดีมาตลอด แต่สุดท้ายตกเพราะตาบอดสี่ ขั้ เป็นต้น ซึ่งต้องมีเหตุผลชี้แจงว่าทำอาชีพบางอาชีพหรือเข้าศึกษาในบางสาขาไม่ได้เพราะอะไร สำนักงาน กสม. ต้องทำหน้าที่ชี้แจงว่าการเลือกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมนั้นมีและเกิดขึ้นได้ เช่น การขึ้นเครื่องบินจะให้ผู้สูงอายุและเด็กเล็กสามารถขึ้นได้ก่อน ฯลฯ เพราะหากต้องการให้เกิดความเป็นธรรมก็ต้องมีการให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ในสถานะที่มีหลายบทบาท หากต้องการให้ช่วยยืนยันความเห็นเชิงวิชาการก็ยินดี นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาวิจัยที่เป็นเชิงข้อมูล สถิติ หรือตัวชี้วัดที่เห็นภาพได้ชัดเจน รวมทั้งนำเสนอในแบบที่เข้าใจได้ง่ายหรือไร้ข้อถกเถียงหรือข้อสงสัยจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือต้องนำผลการศึกษาวิจัยไปปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงกฎหมายและ/หรือนโยบาย

ตัวอย่างของความเปลี่ยนแปลงในเชิงกฎหมายหรือกฎระเบียบในเชิงสิทธิด้านสุขภาพที่สามารถอ้างอิงได้จากการศึกษาวิจัยหรือการศึกษาข้อมูลเชิงลึก เช่น กรณีที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศหรือคนเพศเดียวกันอยากอยู่กินด้วยกัน/แต่งงานกันทำได้หรือไม่ แม้กลุ่มที่ต่อต้านจะอ้างหลักการพระพุทธศาสนา แต่เมื่อไปศึกษาและปรึกษากับผู้รู้อย่างจริงจัง พบว่าไม่มีข้อห้ามในพระพุทธศาสนาที่ชัดเจน หรือกรณีพนักงานที่ทำงานในร้านอาหารที่มีการบังคับให้มีการตรวจเลือดเพื่อพิสูจน์การไม่ติดเชื้อเอชไอวี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ก็ต้องตั้งคำถามว่าทำไมต้องตรวจ คำตอบ ก็คือ เพราะตรวจกันมาตลอด ต้องตรวจเพราะอาจจะติดต่อสู่ผู้บริโภครวมทั้งการใช้ชีวิตตามปกติทั่วไป แต่กรมอนามัยบอกว่าต้องมีการตรวจโรคเหล่านี้ซึ่งเอชไอวีเป็นหนึ่งในนั้นด้วย แต่เมื่อเชิญกรมอนามัยมาชี้แจงก็กลับไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือได้ จึงได้ข้อสรุปว่า มีคำสั่งให้ทำต่อเนื่องกันมาแบบนี้และผู้ที่ได้ประโยชน์มากที่สุด คือ โรงพยาบาล เพราะได้รับค่าตรวจ เมื่อกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่ในการติดตาม (monitor) และมีการพิจารณาเหตุผลอย่างรอบด้าน จึงขอให้มีการยกเลิกการตรวจ ตัวอย่างเหล่านี้เป็นตัวอย่างของการเลือกปฏิบัติที่เกิดเพราะ “ทำตามกันมา” ซึ่งยังมีอีกหลายเรื่อง

จากตัวอย่างการปฏิบัติและนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนในสหภาพยุโรปทำให้เข้าใจได้ว่า การมีศาลสิทธิมนุษยชนจะทำให้รัฐต้องคำนึงถึงประเด็นสิทธิมนุษยชนมากขึ้น เพราะประชาชน/ปัจเจกบุคคลสามารถฟ้องศาลได้โดยตรงและคำตัดสินของศาลผูกพันให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตาม หลักการของการไม่เลือกปฏิบัติ คือ คนที่เท่ากันต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเดียวกัน แต่คนที่ไม่เท่ากันหรือคนที่ด้อยกว่าต้องได้รับสิทธิพิเศษบางอย่าง เพื่อชดเชยสิทธิ ไม่ใช่คนที่ด้อยกว่าก็ต้องได้เท่ากันด้วย เช่น คนสามคน ความสูงไม่เท่ากัน คนที่ตัวเล็กต้องได้เก้าอี้ม้ายืน เพื่อจะได้เห็นเท่ากันกับคนที่ตัวสูง ในประเทศไทย ยังมีอีกหลายเรื่องที่ต้องอาศัยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาช่วยชี้แจงและทำความเข้าใจให้ตรงกันกับหน่วยงานภาครัฐ ถ้าทุกหน่วยงานทำงานของตนเองอย่างเต็มที่และคำนึงถึงความเท่าเทียมอย่างเป็นธรรม ก็จะไม่ต้องมีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอีกต่อไป เพราะหน่วยงานสามารถคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคได้อย่างเต็มที่ แต่ในปัจจุบันกลับกลายเป็นว่าหน่วยงานของรัฐเองที่ผู้ละเมิดสิทธิของประชาชน เพราะมักบริหารโดยใช้อำนาจเป็นหลักและทำงานแบบ “เค้าว่ากันมา” “ทำตามๆ กันมา”

๔. ความเห็นของที่ประชุม

๔.๑ นายสรรพสิทธิ์ คุ้มทรัพย์ประพันธ์ ผู้อำนวยการประจำ กสม.

มี ๓ ประเด็น ที่ต้องการนำเสนอและร่วมแลกเปลี่ยน ดังนี้

(๑) การเลือกปฏิบัติโดยเป็นธรรมไม่มี เพราะการเลือกปฏิบัติ คือ ความไม่เป็นธรรม โดยหลักการ คนที่อยู่ในสภาพเดียวกันจะต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน ส่วนคนที่อยู่ในสภาพที่ต่างกันอาจได้รับการปฏิบัติต่างกัน คือ หากคนไม่เหมือนกัน อาจปฏิบัติแบบไม่เหมือนกันก็ได้ เช่น ถ้าคนตาบอดมองไม่เห็นเลย ก็ไม่ควรได้ใบขับขี่ เพราะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของบุคคลอื่น หากกติกาคำขึ้นอยู่กับความรู้และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และข้อเท็จจริงจะไม่มีปัญหาเลย เช่น คนตาบอดบางสีไม่น่าจะมีปัญหา แต่ที่มีปัญหา คือ คนที่มองไม่เห็นเลย กลุ่มนี้ไม่ควรได้รับใบขับขี่ รวมทั้งคนที่มองไม่เห็นในที่มืดหรือที่สลัว เพราะการขับรถในเวลา กลางคืนอันตรายกว่ากลางวัน แม้จะมีไฟส่องทางก็ยังคงต้องมองเห็นได้ดี การอนุญาตให้ขับรถได้ คือ ต้องมีความสามารถในการขับรถ จำแนกสัญญาณไฟจราจรได้ หากขาขาดสองข้าง แต่มีการดัดแปลงอุปกรณ์บางอย่างในรถได้ ก็ควรได้ใบขับขี่ ส่วนตัวก็มีปัญหาในการจำแนกสีบ้าง แต่ก็ยังมองเห็นสี

(๒) สิทธิมนุษยชนจะเกิดขึ้นต่อเมื่ออยู่ในสังคม เพราะสิทธิมนุษยชนเกี่ยวข้องกับรัฐ มี ๒ ประเด็น ที่ต้องทำร่วมกัน คือ ๑) ควรมีการตรวจสอบสุขภาพ การจำแนกสี การมองเห็น ตั้งแต่เด็กอยู่ในโรงเรียน เพิ่มเข้าไปจากการตรวจสอบสุขภาพปกติ โดยวิธีการตรวจที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนด และ ๒) กติกา กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจำแนกสี ต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนและเข้าใจได้ เช่น ทันตแพทย์ มีความจำเป็นในการจำแนกสีหรือไม่ ถ้าไม่มีใบ กำหนดทำไม หรือจิตแพทย์ไม่จำเป็นต้องมีความสามารถในการจำแนกสี แต่ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ อากัปกิริยามากกว่า ก็ไม่ควรห้ามให้คนตาบอดสีทำอาชีพเหล่านี้

(๓) ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์กติกาบนพื้นฐานความเป็นจริงและวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่แบบเหมารวม เช่น หากพิการ ให้ทำแบบนี้ได้ แบบนี้ไม่ได้ แต่บางครั้งคนพิการ ก็อาจหรือควรทำหน้าที่บางอย่างที่มากกว่าที่ คิดได้ด้วย ทั้งหมดนี้เป็นหลักการสิทธิมนุษยชนทั่วไป

๔.๒ นายแพทย์วีระชัย จันทรศิ้อย จักษุแพทย์ประจำโรงพยาบาลสมุทรปราการ

อาการตามที่กล่าวมา แม้ปกติเรียกกันทั่วไปว่าตาบอดสี แต่คำที่ถูกต้อง คือ “ความสามารถในการ แยกสีบกพร่อง” บุคคลโดยทั่วไปจะมีความสามารถในการเห็นแม่สี คือ แดง น้ำเงิน และเขียวได้อย่างชัดเจน จึงสามารถแยกแยะสีทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง แต่ผู้ที่บกพร่องในการแยกสี หากบกพร่องในการมองเห็นสีใด ก็จะมองเห็นสีนั้นไม่ชัดเจน ทำให้แยกสีนั้นออกจากสีอื่นได้ไม่ชัดเจนนัก ในการตรวจเรื่องการบกพร่องการแยกสี ปัจจุบันโรงพยาบาลโดยทั่วไปจะใช้การอ่านแผ่นภาพ (Ishihara Chart) ซึ่งใช้มามากกว่า ๔๐ ปีแล้ว คนที่การ แยกสีบกพร่องจะเห็นสีไม่เหมือนกับคนทั่วไป เช่น คนตาบอดสีจะไม่เห็นสีรุ้งที่เรียงตามสีม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด และแดง ในประเทศที่เจริญแล้ว ผู้ปกครองจะให้ความสนใจที่จะรู้ว่าเด็กตาบอดสีหรือไม่ โดยสามารถตรวจสอบได้ที่บ้าน คนยุโรปตระหนักถึงข้อจำกัดนี้มากเพราะสัดส่วนของประชากรที่มีอาการ ตาบอดสีค่อนข้างสูงกว่าเมื่อเทียบกับทางเอเชีย โดยสามารถหาซื้อแผ่นตรวจวัดได้ทั่วไปหรือหาได้จาก อินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบการแยกสีว่าเด็กทำได้ดีหรือไม่ แต่ประเทศไทยมีปัญหา เพราะผู้ปกครองยังขาด ความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการเตรียมการที่ดีให้กับเด็ก

สำนักงาน กสม. ควรเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขตรวจวัดตาบอดสีให้กับ เด็กก่อนจบ ป. ๖ เช่นเดียวกับการตรวจวัดเกณฑ์อื่น เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก การรับวัคซีน/ฟลูออไรด์ สายตาสั้น ฯลฯ เพื่อให้เด็กได้ใช้ในการวางแผนการเรียนต่อ เช่น จะเรียนต่อในสายวิทย์หรือศิลป์หรือสาย อาชีพ ฯลฯ ส่วนอื่นหลังจากนั้นจะเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หากทำให้เด็กรู้ข้อจำกัดตั้งแต่แรก ปัญหาที่

ตามมาก็น้อยลง จากนั้น จึงพิจารณาว่าสาขาการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยใดบ้างที่ตั้งข้อจำกัดไว้เกินความจำเป็น เช่น แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ ฯลฯ ต้องการความสามารถในการแยกสีที่ไม่เท่ากัน แต่เทคนิคการแพทย์หรือเภสัชศาสตร์ต้องการความสามารถในการแยกสีที่แม่นยำมากกว่า เพราะการปรุงยาและการตรวจวัดทางเทคนิคต้องการการอ่านค่าสีที่แม่นยำ การกำหนดมาตรฐานในการเข้าศึกษาต่อของแต่ละสาขาวิชาแต่ละสถาบันจึงควรต้องมากำหนดร่วมกัน ให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน และโดยเปิดเผย เพื่อกำหนดว่าความสามารถในการแยกสีภรณ์นั้น หากอยู่ในประเภทใด/ระดับใดจะสามารถทำอะไรได้บ้าง ถ้าทำให้คนรู้ได้ตั้งแต่ต้นก็จะไม่มีการร้องเรียน การเลือกปฏิบัติกับคนแต่ละคนจึงต้องดูสถานะและข้อจำกัดของแต่ละคนด้วย เช่น คนที่มีตาข้างเดียว ต้องทดสอบสายตาทางกว้างว่าผ่านตามาตรฐานของกรมการขนส่งทางบกหรือไม่และจำเป็นต้องตรวจตลอด เพราะความกว้างของสายตาเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งแพทย์ต้องออกเอกสารตามความเป็นจริง และกรมการขนส่งทางบกอาจไม่ออกใบอนุญาตขับขี่ให้ หากการมองเห็นไม่ดีพอแล้ว

๔.๓ นายศิริชัย เจสตุ กลุ่มเรียกร้องสิทธิของคนตาบอดสี

กลุ่มคนตาบอดสีเดือดร้อน เนื่องจากการถูกเลือกปฏิบัติเพราะการใช้อำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรม ตนเองได้ร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงขณะนี้ก็ยังไม่รู้ว่า จะจบอย่างไร ต้องการให้พิจารณาว่าระเบียบที่มีอยู่ขัดแย้งกับความเป็นจริง หรือกลุ่มคนตาบอดสีขัดแย้งกับระเบียบ

ในการมองสัญญาณไฟจราจรของคนตาบอดสี แม้จะบอดทุกสี ก็จะมองเห็นความสว่างของแสง คือเห็นไฟที่สว่างที่สุดเป็นสีขาวกว่าทุกดวง ถ้าสว่างที่ตำแหน่งบนสุดก็หมายถึงหยุด ถ้าสว่างตำแหน่งตรงกลางหมายถึง เตรียมหยุด คนตาบอดสีจะเห็นความสว่างโดยไม่จำเป็นต้องเห็นสี ถ้าเอาไฟสัญญาณที่กำหนดตำแหน่งแบบนี้มาทดสอบ คนตาบอดสีก็จะไม่ตก เพราะไฟจราจรดูง่ายมาก จำตำแหน่งได้ก็สามารถขับรถผ่านแยกได้อย่างปลอดภัย ถ้ากรมการขนส่งทางบกไม่ยกเลิกการทดสอบตาบอดสี คนตาบอดสีก็จะมีชีวิตที่ลำบาก และต้องรอความเมตตาจากกรมการขนส่งทางบกอยู่แต่ในบ้าน ต้องนั่งรถเมล์เท่านั้น ขับรถเองไม่ได้

ในวันนี้ ถ้ามองทางยุโรป เกือบทุกประเทศยกเลิกการทดสอบตาบอดสีในการขอใบอนุญาตขับขี่หมดแล้ว แต่ทางเอเชียยังมีการทดสอบในหลายประเทศ ดังนั้น คนไทยจะเลือกเดินตามแนวทางไหน เห็นคุณค่าของชีวิตของคนอีก ๖ ล้านชีวิตในปัจจุบัน และอาจจะเพิ่มขึ้นอีกเพราะมีลูกก็ตาบอดสีอีก หรือไม่ ถ้าไม่แก้ไขกฎเกณฑ์ในวันนี้ แล้วอนาคตจะเป็นอย่างไร เพราะสิทธิเสรีภาพของแต่ละคนเป็นเรื่องสำคัญ หน่วยงานรัฐควรพิจารณาความจำเป็นและความเป็นธรรมต่อกลุ่มคนตาบอดสีด้วย เพราะรัฐไม่สามารถจัดหารถสาธารณะไปได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ขอให้ช่วยกันตัดสินใจว่าอยากให้ประเทศไทยเดินไปตามแนวทางของเอเชียหรือยุโรป การตัดสินใจของหน่วยงานรัฐมีผลต่อคน ๖ ล้านคน

๔.๔ นายอดุลย์ บัวจงกล เจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก

กรมการขนส่งทางบกยินดีน้อมรับทุกความคิดเห็นในกระบวนการออกใบอนุญาตขับขี่ที่ไม่ได้กีดกันหรือเลือกปฏิบัติต่อคนในกลุ่มใดโดยเฉพาะมาปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์และกฎระเบียบ หากมีเหตุผลและข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนอย่างเหมาะสม ในความเป็นจริง การขับรถต้องใช้ทักษะในการใช้เท้า มือ และสายตา ถ้าการสั่งการส่วนใดไม่สัมพันธ์กันอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยได้ ทำให้ต้องมีการทดสอบร่างกายสายตา ปฏิกริยา และความสามารถในการขับรถ ถ้าไม่ผ่านก็ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ เพราะน่าจะไม่สามารถขับขี่ได้อย่างปลอดภัย การขอใบอนุญาตขับขี่มีหลายประเภทและความเข้มงวดก็ไม่เท่ากัน ส่วนการทดสอบตาบอดสี ถ้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยและไม่ขัดข้อง ถ้ามีงานวิจัยรองรับว่าอาการตาบอดสีไม่ใช่

ข้อเสนอแนะจากภาคการศึกษาวิจัย

หน่วยงาน	ข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงสาธารณสุข 	<p>กำหนดให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เพื่อหาข้อบกพร่องและทำการประคบอบยาที่ผิดปกติ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา - สถาบันการศึกษาภายใต้สังกัดของหน่วยงานทหารและตำรวจ - ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - ทบพวณหักเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยควรจำกัดเฉพาะสาขาวิชาที่อาชีวศึกษาอบรมได้จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนอย่างมีนัยสำคัญเท่านั้น รวมทั้งควรมีการระบุบทความจำเป็นดังกล่าวให้ชัดเจน
<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงแรงงาน 	<p>พิจารณาให้สมาคมธุรกิจในการคุ้มครองบุคคลผู้มีอาชญากรรมอดสู้ออกจากการปฏิบัติในโรงงาน การจัดทำเรื่องร้องเรียนหรือการทนายความในลักษณะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อพนักงานที่</p>
<ul style="list-style-type: none"> - กรมการขนส่งทางบก 	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาทบทวนเกณฑ์การขอใบอนุญาตขับรถว่ามีความจำเป็นต่อการทดสอบการตาบอดสีหรือหากมีควรรทดสอบอย่างไร โดยขอความเห็นจากหน่วยงานแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาผู้มีความรู้ในลักษณะใดที่สามารถขับรถได้และอาการตาบอดสีในลักษณะใดที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ขับขี่เองหรือใช้ถนนอื่น
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงาน กสทช. 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลักดันหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการออกกฎหมายกลางที่ห้ามการเลือกปฏิบัติที่ครอบคลุมบุคคลที่ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มบุคคลผู้พิการตาบอดสี